

Apžvalga.

Gana dažnai visuose Amerikos laikraščiuose buvo rašoma apie reikalingumą Amerikos lietuviai pastoti šios šalies pilieciai. Buvo nurodoma kaip naudinga mums tai būtų iš visų atžvilgių. Pastoju pilieciais netik įgytume daugiau tiesių, bet priverstume ir šios šalies valdininkus su mums ir mūsų reikalavimais skaitytis, turėtume geresnį vardą pas amerikiečius. Ir ne vien tik politikoje, bet ir šiaip jau pagerintume savo buvimo bei kasdieniniame gyvenime pastoti pilieciais yra mums labai svarbu. Pastoju pilieciais netik lengviau yra darbas gauti, bet galima užimti geresnes, geriau apmokamas vietas, lengviau gauti visuomenišką darbą. Mūsų reikalai visur ir visada būtų geriau aprašyti, kuomet mūsų žmonės taptų pilieciais. Netik tiems, kurie mano apsigyventi čia, Amerikoje, bet ir tiems, kurie mano grįžti Lietuvon turėti šios šalies popierius būtų naudinga.

Rašę apie tai mūsų spauda, ragino ir kalbėtojai. Visiems rodos aišku kad vienu iš svarbiausių ir reikalingiausių Amerikos lietuviams dalykų tai yra pasirūpinti visiems įgyti pilietystės popierius. Prityrė nemažai mūsų žmonės didžiausių skriaudų nuo įvairių valdininkų, ypatingai aike streikų, ir neturėdami balsavimo teisių negalėjo priversti valdžią juos nuvesti, arba balsavimuose juos atstatyti. Bet nežiurint į tai viską mūsų visuomenė liko kurčia tame dalyke, nematė tų taip aiškiai kalbančių taktų. Daugumas gal but ir suprato ir gerai permatė reikala, bet del mums priprasto nerangumo atidėlioja diena iš dienos, taip ir stovi ant vietos. Bet gyvenimas ne laukia: kas diena stato naujus klausimus, naujas užduotis, kurių negalima išpildyti, neatlikus vakarikišios dienos darbo. Norint paspėti su kitais reikėtų pasiskubinti.

Pastarųjų laikų apsiereiškimai verčia mus ypatingai atkreipti dėmesį į pilietystės klausimą. Štai Amerikos laikraščiai praneša jogei viena iš didžiausių automobilių kompanijų Suv. Valst. "The Packard Motor Car Co." paskelbė jogei vien tik amerikiečiams ir šios šalies piliečiams bus suteikiama paaugstinimai. Nors tieviai ir nebus atstatyti nuo darbo, bet jie negalės gauti geresnio darbo iki nepastos šios šalies pilieciais.

Manoma, kad ir kitos išdirbystės kompanijos seks "Packard Motor Car Co." nutarimą. Eina labai plati agitacija tarpe darbdavių, kad visur atiduot: pirmenybę vien šios šalies piliečiams. Visuomeniškuose darbuose u seniai tas praktikuojama. Dabar gi eira smarkus ruzdėjimas toje linkmeje "privatiškose kompanijose. Ar ne laikas n mums būtų orasti?

Burnetto žinor:asai imigracijos bilius vėl pasirodė kongrese ir manoma užbal-suoti jį nežiurint į prezidento Wilsono veto.

Pranešdamas šį bilį, komisijos pirmininkas Burnett tvirtino kad pabaigoje Europos karės emigrantų skaičius iš Europos taip pasidau-gins, kad butinai reikalinga esą įstatymais suvaržyti imigraciją.

Ant kiek p. Burnett turi tame teisybės sunku pasakyti, tai tik laikas gali parodyti. Vienok kas ta išrodo, varžyti imigraciją šiūom laikku, kuomet ji pati per save visai sumažėjo.

Pasirodė pirmas numeris naujo savaitinio lietuvių laikraščio "Naujoji Lietuva." "Naujoji Lietuva" leidžiama Petrograde. Leidėju pranešime tarp ko kito, šio laikraščio pakraipa šiaip išreiškiama:

"Visa pažangioji mūsų visuomenė, kuri savo laiku iškovojė Lietuvai spaudą ir laikraštiją, iš kurios tarpo išėjo svarbiausieji kovotojai už geresnę mūsų ateitį, kuri iki pastarųjų laikų nuolatoturėjo savo spaudos organus, atsiderusi del karo už tėvynės sienų šiuo svarbiu istorijos momentu pasilikko be savo laikraščio.

"Toku budu lietuviams dabar butinai reikalingas, demokratiškas, aiškiai pažangios pakraipos laikraštis. Reikalingas organas rimtas, nuoseklus, tvistus, kurisai, saugodamasis paliesti privatinę žmonių gyvenimą, drąsiai rašytų teisybę apie kiekvieną, kurio visuomeninis veikimas vertas pagyrimo ar papeikimo"

Atsakomuoju redaktorium-leidėju pasirašo Valstybės Dumos atstovas M. Januškevičius. Iš redakcijos komiteto narių pažymėta V. Bielskis, V. Zubovas, A. Bulota.

Po keletos mėnesių pertraukos vėl pradėjo eiti mėnesinis žurnalas "Pažanga," tik jau ne Chicagoje, bet Bostone. Redakcija esanti nauja, ale žurnalo pakraipa ir turinis bus toje pat dvasioje kaip ir pirmiaus.

Apie Ryšių Palaikymą su Lietuva.

Daug kalbama, rašoma ir daugelio svajojama apie Amerikos lietuvių ryšių palaikymą su Lietuva.

Pirmiausiai pažiūrėkime kokios priežastys mus verčia palaikyti su Lietuva ryšius. Išėjusi iš Lietuvos ateivių karta palaiko ryšius su Lietuva daugiausiai todėl, kad jie ten yra palikę savo giminių, tėvų ir artimųjų. Nemaža yra ir tokių ateivių, kurie visu savo gyvenimu, visu savo darbu, mintimi yra surišti su Lietuva; į Ameriką yra atkeliavę tik del valdžios persekiojimų arba del kariumenės. Toki žmonės galima sakyti, visą savo esybę yra Lietuvoje ir su Lietuva, tik kunu Amerikoje. Apie ryšių palaikymą su Lietuva tiems žmonėms nereikia nei kalbėti.

S 129129 F. C.—Copyright by Underwood & Underwood.

Lietuvos ir Lenkijos žmonės, bėgantį nuo karės lauko. Rusijos kareiviai, traukdami nuo vokiečių, sudėgino jų namus, ir atėmė visą jų turtą, išskyrus kelis gyvulius. Šis paveikslas parodo, kaip jiems bebėgant vokiečiai pralenkė juos ir užstojo kelią, priversdami juos grįžti atgal.

Kas kita yra su žmonėmis, kurie nieko nespirdami parikoneja del tos pat priežasties. Kad palaikius lietuvių ateivių ir Amerikoje gimusių jų vaikų ryšį su tėvyne, reikia kad lietuvių gyvenimas suteiktų jiems tą kaip apie vargo ir skurdo šaltinį. Jie palaiko ryšį su Lietuva ir kitais ateiviais lietuviams tik del to, kad dar nėra pramokę gerai amerikonių kalbos ir del savo ypatingų apsiėjimų ir papročių su nieku daugiau negali susidėti, kaip tik su lietuviams. Tokiems apie ryšį su Lietuva sunku yra ir kalbėti. Tas pats yra ir su didžiama čia gimusių ir augusių lietuvių. Užaugę kitame krašte, tarp kitokių žmonių, su kitokia kalba, išėję mokslus tokiose mokyklose, kuriose auginama žmonės visai kitokioje dvasioje ir apsiėjime, kaip jų namuose, prisiklausę nuo tėvų apie Lietuvą, kaip apie tamsų, nudrįskusį kraštą, apie jokių ryšių su Lietuva nesvajoją ir jeigu nori jie Lietuvai pamatyti, tai tik įdomumo dėlei. Taip, kaip kiekvienas mūsų trokštų pamatyti Kiną ar Japonų žemę. Kalbėti tokiems apie ryšius su Lietuva, pasigaujanant tėvynės, kalbos, genties meile yra tuščias dalykas. Gerai, kad ačiu koliam atsitikimui arba šiek tiek mynos gyvenimui įstraukia į lietuvių knygų, laikraščių skaitymą, pamiršta save tautos darbą ir pradedą galvoti apie ryšius su Lietuva. Bet tokių nedaug t atsiran-da, ir kažin kaip nes juos galime kolioti, barti, nekėsti, pykti, prikabinėti — su tuo vien nepritrauksime prie ryšių su Lietuva

Yra tikresnių kelių surišti Amerikos lietuviams su tėvyne. Kad žmogus ištautėja, pameta ryšius su savo žeme tai delto, kad jis dažnai turi kokios nors materos naudos. Dažniausiai tos naudos, kad jis gauna daugiau kultūrinių patogumų apčiuopiamos materijalės naudos svetimumoje tautoje kaip savoje. Prūsų lietuvių suvokietėdami gauna įvairiu valdžios tarnybų ir naudojami visais patogumais, kuriuos yra pagaminusi vokiečių kultūra, Kauno, Šiaulių, Vilniaus apylinkių lietuviams sulenkėdami seniau turėdavo jų nuomone, tos pat naudos, nes šalis lietuviams apsiereikšdavo daugiau sulenkėju-

siuose miestiečiuose. Ir dabar lietuviams suame-tonkoneja del tos pat priežasties. Kad palaikius lietuvių ateivių ir Amerikoje gimusių jų vaikų ryšį su tėvyne, reikia kad lietuvių gyvenimas suteiktų jiems tą kaip apie vargo ir skurdo šaltinį. Jie palaiko ryšį su Lietuva ir kitais ateiviais lietuviams tik del to, kad dar nėra pramokę gerai amerikonių kalbos ir del savo ypatingų apsiėjimų ir papročių su nieku daugiau negali susidėti, kaip tik su lietuviams. Tokiems apie ryšį su Lietuva sunku yra ir kalbėti. Tas pats yra ir su didžiama čia gimusių ir augusių lietuvių. Užaugę kitame krašte, tarp kitokių žmonių, su kitokia kalba, išėję mokslus tokiose mokyklose, kuriose auginama žmonės visai kitokioje dvasioje ir apsiėjime, kaip jų namuose, prisiklausę nuo tėvų apie Lietuvą, kaip apie tamsų, nudrįskusį kraštą, apie jokių ryšių su Lietuva nesvajoją ir jeigu nori jie Lietuvai pamatyti, tai tik įdomumo dėlei. Taip, kaip kiekvienas mūsų trokštų pamatyti Kiną ar Japonų žemę. Kalbėti tokiems apie ryšius su Lietuva, pasigaujanant tėvynės, kalbos, genties meile yra tuščias dalykas. Gerai, kad ačiu koliam atsitikimui arba šiek tiek mynos gyvenimui įstraukia į lietuvių knygų, laikraščių skaitymą, pamiršta save tautos darbą ir pradedą galvoti apie ryšius su Lietuva. Bet tokių nedaug t atsiran-da, ir kažin kaip nes juos galime kolioti, barti, nekėsti, pykti, prikabinėti — su tuo vien nepritrauksime prie ryšių su Lietuva

Yra tikresnių kelių surišti Amerikos lietuviams su tėvyne. Kad žmogus ištautėja, pameta ryšius su savo žeme tai delto, kad jis dažnai turi kokios nors materos naudos. Dažniausiai tos naudos, kad jis gauna daugiau kultūrinių patogumų apčiuopiamos materijalės naudos svetimumoje tautoje kaip savoje. Prūsų lietuvių suvokietėdami gauna įvairiu valdžios tarnybų ir naudojami visais patogumais, kuriuos yra pagaminusi vokiečių kultūra, Kauno, Šiaulių, Vilniaus apylinkių lietuviams sulenkėdami seniau turėdavo jų nuomone, tos pat naudos, nes šalis lietuviams apsiereikšdavo daugiau sulenkėju-

Bet be materijalės gerovės tautos jieško dar ir dvasios gerovės, apsiereikšiančios muzikoje, dailėje, dramoje, etikoje ir moksle. Tos rūšies draugijos su Mokslo Draugija ir Dailės Draugija Vilniuje prysakyje, Saulė, Rytu, Ziburii ir įvairiais Varpais, Dainomis Aidais, Kanklėmis ir kitomis tenkinan lietuvių dvasinės gerovės reikmėms. Ir delto Lietuvoje žmonės, turėdami lietuvių materijalės ir dvasinės gerovės pradėjo jausties patogų ir naudinga buti lietuviu ir ginu lietuvis-tę. Norint ir Amerikoje

užlaikyti lietuvių gyvenimą eiti tuo pačiu keliu, tai yra padaryti taip, kad ir čia lietuvių duotų ir materijalės ir dvasinės gerovės. Berods, dvi didelės Amerikos lietuvių draugijos SLA. ir TMD. ir tarnauja tam darbui. Ypačiai SLA. — mes matome, kad jis duoda lietuviams daug apčiuopiamos materijalės gerovės, užtat ir turi daugiau pasisekimo. Tuo keliu reikia eiti ir toliau. Steigimas vartotojų krautuvii (čia vadinamų "kooperacijomis") visose lietuvių kolonijose, steigimas kooperacijos pamatais pramoninių draugijų —butų užlaikymas savo rankose turtų ir jų auginimas, tas butų Amerikos lietuvių materijalės gerovės tvėrimas, o steigimas savo mokyklų, muzikos, dailės, dramos, mokslo ir sporto draugijų butų dvasinės gerovės tvėrimas. Kad šitas darbas butų vaisingesnis reiktų suderinti Lietuvos tos rūšies darbai su Amerikos lietuvių darbu. Patvylzdin, kodėl Amerikoje negalėtų buti atskiros arba skyriai tokių draugijų, kaip Mokslo ir Dailės Dr-jos Vilniuje? Tas pat ir su muzikos, dramos ir kitokiomis draugijomis. Šitame kultūrinio darbo sudėrime butų užmegsti stiprūs ryšiai Amerikos lietuvių su Lietuva. Pasisekimo turėtų šitas suderinimas delto, kad žmogus atėjė iš Lietuvos rastų sau čia tą pačias kultūrinio gyvenimo sąlygas ir geroves, kaip ir Lietuvoje ir atbulai —sugrįžęs iš Amerikos rastų Lietuvoje tokių pat kultūrinių gerovių, kaip ir čia. Šituo pačiu keliu butų išrįstas klausimas ir užlaikymo nuo ištautėjimo Amerikoje gimusių lietuvių lietuvių. Mes, turėdami čia mokslo, muzikos dailės, dramos ir kt. draugijų užvaudotume jomis amerikoniškąsias ir, jei ne visi, tai bent daugelis jų paliktų mūsų tautos gyvą, tveriančiąją pajiegą.

M. Šalčius.

MOKYKIMĖS — GERIAUSIAI PADĖSIME LIETUVAI PO KAREI IR ŠAU.

Šioje karėje sugriauta Lietuvos materijalė gerovė ir sutramdyta darbas visų draugijų ir įstaigų, kėlusijų tų gerovę vartotojų krautuvėse, ukio ratelių, pieninių bankų, kredito įstaigų. Po kare šita visa turėtų buti atstatyta pirmiausiai. Bet

šitam atstatymui reikia išmanančiųjų žmonių. Ligi karės jų truko Lietuvoje, o po kare labiau truks. Daug čia galėtų pagelbėti Amerikos lietuviai, maną grįžti į Lietuvą po kare. Amerikos gyvenimas visiems žmonėms duoda progos visako pasimokyti; be skaitymo ir rašymo, dar ir įvairių amatų ir darbų. Šita proga reiktų kuolabusiai naudotis. Lietuvoje ypačiai reiktų vartotojų krautuvėms-prekybai-žmonių: krautuvii vedėjų, pardavėjų. Reiktų pienininkų gyvulių augytojų pieninėms vesti. Reiktų ukininkystei, daržininkystei ir sodininkystei instruktorių (pamokytojų). Reiktų medžo darbų, namų statymo, šaltkalvių, mechanikų, elektrotechnikų, vaisių konservų dirbėjų. Tokių amatų ir darbų privalėtų mokyties mūsų visa bent kiek prasimokinusi jaunuomenė. Neprasimokinusi gi turėtų pradėti pradedamojo mokslo mokyties, kad paskui turėtų progos pradėti ir anų dalykų mokyties. Visi laikraščiai užuot rašę daug kartais nieko neduodančių žmogui žinių, arba vaidų imtų informuoti apie visas visų rūšių prieinamas mokyklas, nurodydami žmonėms kur jos yra, ko ir kaip jose/mokoma ir kokios įstojimo sąlygas į jas. Lietuvoje pastaraisiais metais prieš karę buvo informuojama žmonės apie įvairiausias Rusų, Lenkų ir Vokiečių mokyklas, kuriose ko nors nau-dingo galima buvo pramokti; pavyzdin: apie ukės, sodininkystės, daržininkystės, gyvulių šėrimo (kontrol asistentų) bitininkystės, namų ruošos, valgių gamimo, išsiuvinėjimo, nėrimo, akušerijos, feldšerių, valščiaus raštininkų, keramikos (lipdymo iš molio), magnetininkystės ir kitokias mokyklas ir kursus. Šituo keliu neapsakomai naudinga butų pradėjus eiti visiems lietuvių laikraščiams Amerikoje ir visai Amerikos lietuvių visuomeni.

ATSAKYMAS.

Liepei man juoktis, —
Ir aš juokuos.
Bet visgi keista,
Tikrai, stebiuos,
Juokų permaža,
Kad but smagu;
Juokais pradžiugti
Labai vargu.
Pasaulis keistas, —
Yra tokis:
Jei užavėti
Žmogaus akis,
Įvairių budų
Reikia jieškot, —
Tai kartais verkti,
Tai vėl daintot,
Ir taip tą patį
Kartoti vis,
Nes mat, pasaulis
Yra tokis.
Kuomet nuobodžiu
Kankinamės,
Tada dainuokim
Kiek galim mes.
Jei per daug linksma,
Kodėl neverkti?
Ir džiaugsmus kartais
Juk reik pasmerkti!

Merkyneš Vaidyla.

ĮVAIRUMYNAI.

Laike taikos, Europos įvairių kariumenių kareiviai išdėvėja 71.000.000 poras červerykų į metą.

Žmogus negali kvėpuoti ore 7 mylios augščiau žemės.

Pirm 19-to šimtmečio, speciališki červerykai nebuvo padaryti del tiesios ir kairios kojos, bet buvo lygūs del abiejų kojų.

Praeitą metą Suvienytos Valstijos importavo 27.562-361 svarų pipirų, vertę \$2-852,665.

Vokietijos garsus ulanai gauna savo vardą nuo turkiško žodžio "oglan" kuris reiškia "jaunuolis."

Vokietijoje tapo padirbta elektriniai lokomotyvai, kurie gali vežti vagonus su 230 tonų tavorų, greitumu 42 myl. ant valandos.

Automobilių ratų šėnįs, padaryti iš popierės, neseniai buvo padirbti Europoje del iš bandymo. Sakoma, kad jie yra taip pat druti kaip jeigu butų padaryti iš metalo ir apsaugoja nuo kratymo taip pat kaip guminiai šėnįs.

Tulas Adomas Balse, 40 m. amžiaus kuris gavo proto sumižimą iš priežasties sunkios ligos, neseniai ap-leido savo namą anksti ryte, tik pusiau apsiirengęs ir buvot astratas kuone sušalęs ne toli kluono ties Lancaster, Pa. Jis buvo inėstas į būdiką, kad susižiltų bet kuomet jo išgelbėtojai atsitolino, jis iėjo į tvartą kur mul-lai buvo, ir tie jį mirtinai suspardė. Nelaimingas žmogus, išgelbėtas iš vienos mirties tuoj rado kitą.

Kuomet dldelis gaisras naikino visą pramonės distriktą ir daij rezidencijos distriktą miesto Wirt, Okla., sudegindamas 40 būdikų ir palikė mas 500 žmonių be pastogės, du vyrai ginčinosi ar išdinamituoti ar ne būdiką kurį liepsas grasino. Jeigu šis būdikas butų išdinamituotas, tai tolesni būdikai butų išgelbėti. Besiginčinant, viens vyrų mirtinai nušovė kitą žmogų-dys buvo suareštuotas. Tuo tarpu gaisras platinosi, iki \$150.000 blėdies buvo padaryta.

Valstija Kansas nutarė auginti triušius ant pardavimo. Neseniai kas nors paliko valstijai penkis akrus žemės ties Garden City. Kansase, triušiai labai veisiasi ir galima juos užauginti beveik be išlaidų. Triušis, kurio kailis nuluptas ir kuris yra visas išcystytas, parsiduoda Kansase už 5 ar 10 centų. Toks pat triušis New Yorke arba Philadelphiajioj parsiduoda už 90 centų. Delto Kansaso valdyba nutarė auginti tukstančius triušių ant savo 5 akru ukės ir pasiusti juos į rytus del pardavimo. Valstija tikisi jog daug pinigų padarys.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji: —

Šiandien mes kalbėsime kaip pagerinti mūsų buvį šioje pasaulėje inžinierių mokslą už ramstį. Daugelis žmonių labai kreivai mislina apie mokslą, ypačingai mes, kurie susirenkam čionai po medžiu, manome, kad mokslas yra kokis daiktas, kuris žmogų iš paprasto padaro ponu ir mes geriau užsiga- nėdiname but paprastu žmo- gumui taip kaip mūsų tėvai buvo. Tai yra labai netei- singas užmanymas. Mokslas yra pažinimas daiktų pasau- lėje, jų supratimas, mok- slas parodo kas gerai, kas blogai; kaip blogą padaryti geru, kaip sunkų darbą pa- daryti lengvu, kaip tvarkyti, kaip neužteikti kelią ar- tymui, kaip gerinti tiesas delei žmonių gyvenimo, kaip pažinti save, kaip valdyti sa- ve. Pasaulė yra paskendus tamsybėje, šviesos tik aušra dar rodosi, žmonija gyvena nežinioje, nesupratime. Tik pamislykime ar tai ne tam- sybės žmonių: kur tik pažiū- ri kur tik eini, visur ma- tosi neapsakomas skurdas, nedateklūs, nemokėjimas valdytis, pilni kampai kvail- los puikybės "Štai kas aš." Muštynės, užmušėjystės, teismai ir baisios mokesys, kurios slogina visus žmones. Mokestis, kad užlaikyti pul- kus policijos, kiekvienas tu- ri mokėti u ypatingai namo savininkas, pramonės laiky- tojas turi paskutinį centą kartais atiduoti ant mokes- čių, delto, kad žmonės jo ap- pielinkėje gyvena tamsūs, nekencija mokslo. Jie volioja- si tamsybėje, jie nemoka pa- siegti, jie nemoka valdytis, reikia užlaikyti burius žmo- nių aprengtų i uniformas, kad jie valdytų tamsunus. Bet jie dovanai to nedaro, ima dideles algas ir ukėsai- pyliečiai, tas algas turi su- dėti.

Mes laukiame kas dien kada ateis geresni laikai, ka- da pasibaigs baisios karės, kokia tai galingoji ranka tą baisų smugį nuo žmonijos sprando nuvers. Mes klausi- nėjame kiekvieno ar neži- no tos galybės dugno iš ku- rio tas viskas paeina. Dabar yra svarbi gadynė pasaulė- je kiekvienam žiūrėti ant svarbiausios žmonijos istori- jos ir mokyti jos. Argi neatvers mums akių, argi nepamatsime to sekreto kad žmonijos tamsybė viską tai daro. Kas yra neapšvie- tas ir nemokantys save kė-

ravoti, tas nuolat puola į triuobes vargų, neturi kada kitą pagelbėti nei jis nuolat pats pagelbos reikalauja. O kadangi pasaulėje yra daugybės tokių kreivų tam- sų žmonių tai de to ir visa pasaulė vis puola į neapsa- kyktas prapultis kaip didžio- ji karė ir taip ilgai puls, taip ilgai bus smaugiama, tai yra mes busime smaugiama, pak- ol mums saulė nepratekės augščiau, pakol mes nepama- tysime po kokias pelkes šio gyvenimo mes braidžiojame. Mokslas ir tik mokslas pa- rodys žmonijai kelią kaip taikytis, kaip gyventi šioje pasaulėje. Kaip mes mokslą galime sau pasisavinti? Da- bar čia Amerikoje mes gyve- name patįs jaunieji lietuviai ir lietuvaitės, mes esame stiprūs ir tvirti, mes kar- tais giriamės, kad tą ir tą mes galime apimti, tą ir tą galime pakelti, tokie ir tokie mes esame gabūs. Taigi su- dėkime mūsų pajėgas į krūvą ir apimkime mes tamsybę gyvenančių tarpe mus, apimkime ją ir iš- sklaidykime jos ukus, kad galėtume pamatyti tikrą šviesą šio gyvenimo.

Ką mes turime daryti ir kaip sklaidyti ukus tamsy- bės, tai štai kelias. Kiekvie- nas jaunas lietuvis turime išmokyti skaityti ir rašyti savo kalboje; tai pir- mas žingsnis į apšvie- tą, mokėti savo pri- gimoje kalboje skaityti ir rašyti gerai. Netaip rašyti kaip mes dabar rašome, kad reikia prasikeikti pakol per- skaitai laiška, bet parašyti, kad žmogus galėtų suprasti, sudėti pilnai reikalingas raides ir kad jos būtų ai- škios. Tas yra pradžia ir raktas prie apšvietos, skai- tymas ir rašymas. Toliau reikia mokintis rokundų, kurių reikia prie visokių darbų, ypačingai jeigu im- siesi kada pramonės, jeigu norėsi gauti darbą prie bent kokio amato, rokundos yra visada tavo neapsakomas ramstis, be jų negali užsiim- ti jokia mechanika kuri tau pelną ir garbę atneštų. Tie pirmi daiktai yra neatbuti- nai reikalingi prie pelny- musų kasdieninės duonos. Toliau reikia lavintis pa- žinti žemė, šalį, jurės, u- jos ir mokyti jos. Argi neatvers mums akių, argi nepamatsime to sekreto kad žmonijos tamsybė viską tai daro. Kas yra neapšvie- tas ir nemokantys save kė-

kiekvienas užimantys ir pri- traukiantys. Mokytiis tvar- kos, kaip tvarkyti save, sa- vo šeimyną, savo apielinkę ir savo šalį, kad žmones joje gyvenantie nebutų nuskurę ir vargo papiauti. Ką daryti, kaip juos ištraukti iš jų var- gų, kaip sustabdyti durtu- vus nuo pervėrimo sveikų ir gražių žmogaus krutinių, kaip prašalinti baises plėgą džiuvos, kaip išla-inti še- imynas kad mokėtų kuopniai gyventi, mokėtų sveiką val- gę sau pasidaryti, apsisau- goti nuo kankinančių ligų. Tas yra mokslas ir tokios žinios niekad žmogų negali padaryti pasiputusiu pove- liu, bet ko daugiau mokslo turėsime, ko daugiau supra- sim, tuo labiau padarys mus paprastais žmonėmis. To mums ir reikia šioje pasau- lėje, žmonių matančių ir suprantančių; reikia tokių žmonių kad mokėtų vestis ir tvirti didesnę dalį, kad į jų rankas pereitų toliau ir valdžios vadelės ir tiesų da- rymas. Tada žmonės gy- ventų gyvenimą vertą gy- venti.

Visus jums, broliai ir sese- rįs, kurie tik ateinate po medžiu, kalbinu imti sau mokslą už ramstį. Jeigu tu- ri šešiosdešimt metų am- žiaus, nesakyk kad tu per- senas mokintis, mes ne vie- nes nėsame perseni mokin- tis ir tą paprotį reikia visai pamesti sakius, kad mes per seni mokintis. Kodėl senas žaidžia kazyrėm, mė- gina kitą suginčyti? Jog tai vis reikia vartoti, pro- tas; kodėl nepadėti tiek sa- vo įiegas svarstyti kokią nors dalį mokslo, kuris daug užimantesnis ir daug naudingesnis negu kazyrės. Niekada mes tiek progos neturėjome pelnyti savo gyvenime geresnį buvį kaip šitame susirėmimo viešpa- taujančių tautų ir kad tik mes turėtume dabar dau- giau mokslo, broliai, mes kiltume kaip ant mielių. Bet kad mokslo mums truksta tai turim mokintis!

Po medžių mes sueiname tiktai dvasioje ir pasikalba- me apie svarbesnius mūsų reikalus; jeigu norėtume sueiti ir pasimokinti, mes galėtume tą padaryti tik sa- vo mieste. Worcesterio mieste, jaunikaičiai rašosi į "Amerikos Lietuvis" kur- sus, kur bus mokinama į- vairios dalis mokslo. Kaip butų gražu, kad mes visi gautume tas pačias lekcijas

ir kartu augtume moksle. Jeigu jūs norėtute tokias lekcijas turėti, tai reiklau- kite, reikalaukite visi rašy- dami ko norite mokintis, kiek galėtute pašvesti pini- gų ant savo mokslo per me- tus ir adresuokite: Ameri- kos Lietuvis Kursai, 15 Millbury st. Worcester, Mass. Jeigu bus ikvaliai norinčių, kursai galės pasiek- ti jums i tolymausias ša- lis ir kartu visi eisime prie mokslo.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Miestas Coventry, Valijų- je, nutarė pabudavoti 600 namų del amunicijos darbi- ninkų. Namai kainuos \$195, 000. Anglijos valdžia duos 20 tų nuošimtį tų kaštų.

Unija darbininkų dirban- čių ant geležinkelio Svieve- nytose Valstijose ir Kana- doje skaitliuje 300,000 nuta- rė reikalauti 8 valandų die- nos darbo.

Prezidentas Textile Uni- jos Golden praneša, kad per mėnesius lapkričio ir spalio 3793 audėjų fabrikų dar- bininkai įsirašė į uniją.

Berlyne vis didesnis mo- terų skaitlius užima tramva- jų darbus, likus tik senu- čiam vyram darbininkams.

Pittsburgh, Pa., slūgtų da- rytojai susirašė visi į uniją.

Anglijos gelžkelių darbi- ninkai apleidė savo reikala- vimą 8 valandų dienos dar- bo.

Dailydės mieste Chicago yra geriausiai apmokami, jie gauna 65 c. už valandą darbo.

1898 mete Bostone tink- avotojai namų dirbdavo 54 valandas i savaitę ir gavo po \$20.64; dabar dirba 48 val. ir mokesčiai gauna \$28. 60.

Iš 123,762 dailydžių Angli- joje, 75,000 prigali i unijas.

New Yorko mieste yra 16,000 žmonių užsiimančių pardavimu ir išdirbimu kai- lių.

Mass. valstijoje dirba 30- 000 moterų čeverykų išdir- bimo įstaigose.

Mieste Brighton, Anglijo- je, kompanijos reikalauja daugelio moterų prie išdir- bimo kareiviams drabužių.

Norvegija padalinta į 3 fabrikų rajonus ir 5 kasyklų rajonus. Yra tik viena mo- teris inspektorius, kuri ap- žiūri vietas kur moteris dir- ba.

Viena šeimyna Kanadoje išmokėdavo pragyvenimui \$6.95 i savaitę 1910 m., toks pat pragyvenimas 1915 mete kainavo \$7.74.

Anglijoje susitvėrė di- džiausia darbininkų unija skaitliuje dviejų milijonų, kuri tvirtai rupinasi darbi- ninkų algom ir apgynimu jų tiesų.

FRANCIJA.

(Tąsa)

Mazarin, mirdamas, liepė Liudvikui XIV, kurį jis pats buvo išauklėjęs, neįeškot kito viršausio ministerio, ale pačiam tą rolę užimti. Liudvikas klausė šio patarimo ir per 54 metus, nuo 1661 iki 1715 m. pats buvo visuotinas Francijos valdonas. Jis turėjo kelis patarėjus ministerius, bet nė viens iš jų neįgijo galybė Richelieu'o arba Mazarino ir turėjo visame kame pasiduoti Liudviko norams, kas ir nemaža padidino vargą Francijos. Liudvikas buvo darbštus ir gana gabus, bet jis per daug mylėjo tuščią garbę ir bereikalingą parodymą. Troški- mas garbės jį įtraukė i nuolatinės kares o meilė parodos, i kvailą barstymą pinigų ant palocių, ant visokių iškilnių ir del užlai- kymo arti karaliaus didelių gaujų dyka- duonių bajorų. Jau laikuose kardinolų Ri- chelieu ir Mazarin, Francijos finansai buvo blogame padėjime, bet laike Liudviko XIV ir jo ainių, dalykai ėjo vis blogyn iki nužeminti, nuvarginti prastuoliai žmonės buvo priversti sukilti.

Liudviko finansų ministeriai ir jų pagel- bininkai labai apgaudinėjo jį. Sakoma, kad tik trečia dalis visų mokesčių, muitų ir kitokių valstybės įėjų pasiekė karaliaus iždą; kitos dvi dalis liko finansų daziurė- tojų ir taksų rinkėjų kišeniuose. Karalius suprantamai, negalėjo apsieiti su šia tre- čdalia įėjų ir delto buvo priverstas nuolat skolinti pinigų nuo tų pačių ypačių, kurie jį išnaudojo. Jis turėjo tik vieną gerą finan- sų ministerį— Colbert — kuris bandė su- tvarkyti Francijos finansus ir pagerinti gerbuvį jos žmonių. Jis patarė karaliui eko- nomizuoti, nepraleisti pinigų bereika- lingai. Galybė šalies sakė Colbert, paeina nuo jos turtingumo, nuo užganėdini- mo jos žmonių. Colbert pagelbėjo ukininkus nužemindamas taksas, kurias jie turėjo mo- kėti valdžiai. Jis pagelbėjo išplėtoti išdirbys- tes, ypač audimo. Jis numušė muitus ir pagerino priepilaukas, iškasė kanalus, kad pagerint pirklybą. Paskui jis atkreipė atidą ant kolonizavimo didelių teritorijų Ameri- koje, Afrikoje ir Indijoje, kurias Francija jau kiek laiko atgal buvo įėjusi. Mažos kolonijos jau nuo seniau buvo tenais įsteig- tos, bet be atsakančios paramos iš namų, nekaip gyvavo. Jeigu karalius būtų pritaręs Colbertui ir pagelbėjęs jam, gali buti, kad monarhija būtų buvus išgelbėta nuo nupuo- limo. Bet karaliui įkyrėjo nuolat išgirsti apie ekonomizavimą ir jis prašalino Colber- tui, kuris mirė negarbėje. Nupuolus Colber- tui, Liudvikas pradėjo vėl skolintis pini- gų, tankiai ant 400 nuošimčių. Bile jis turėjo atsakančiai pinigų užlaikyti didelius palocius, pirkti brangumynus ir laikyti ba- lius del jo skaitlingu meilužiu, jam neapėjo kad jo žmonės mirė badu arba buvo kankin- ti visokių ligų, už tai, kad neturėjo drus- kos del pasudinimo savo valgio. Mat dide- lės mokesčiai ant druskos, nuo viduramžių buvo neišsemamas šaltinis pi- nigų valdžiai, kadangi druska yra tarp reikalingiausių daiktų gyvenimui, be kurių sunku apsieiti.

Liudviko pasiėlgimas su protestonais bu- vo taipgi smugis gerbuviiu Francijos. Pro- testonai buvo tarp rimčiausių ir darbščiau- sių žmonių, kurie tik gero atnešė Fran- cijai. Bet 1685 m. Liudvikas atsaukė Nan- tes Ediktą kuris suteikė protestonams pilną liuosybę ir pradėjo žiauriai persekioti juos, nes kitoki būdai atversti juos prie katali- kystės buvo nepasekmingi. Tukstantčiai pro- testonai buvo išskerti arba uždaryti kalė- jimuose. Apie 50,000 buvo verste perkrik- štinti; apie 200,000 pabėgo i Holandiją, Šveicariją, Angliją arba jos kolonijas. Vi- sur jie buvo mielai priimti ir atėityje, jų ainiai atsimindami skriaudimą tėvų, ta- pė energiskiausi Francijos priešai, ku- riuos jį sutiko ant visų karės laukų.

Tuo tarpu, Liudvikas, kurio kariumenė buvo visai perorganizuota ir tapus geria- siai išlavinta ir tvirčiausia visoje Europoje, sumanė tapti antru Karoliu Didžiu — t. y. valdonu visos vakarinės Europos. Tam tikslui jis pradėjo visai bereikalingas ka- res su visom jo kaimynėm-viešpatystėm. Kuone visa vakarinė Europa susijungė

prieš jį, bet du kartų, 1678 ir 1684 jis pri- vertė Europą nusilenkti jam, pripažinti jog jis buvo galingiausias. 1684 Šventa Romos imperija ir Ispanija turėjo padaryti paliaubas su Francija, sulyg kurių, turėjo buti taika tarp trijų viešpatysčių per 20 metų. Francija buvo įėjus daug naujos teritorijos (svarbiausiai miestą Strasbourg, Alzacijoje) o Liudvikas XIV buvo apšauk- tas "Liudviku Didžiu."

Bet Francija neilgai naudojosi jos perga- lėm. Karės ir išlaidumas valdono buvo ją privedę arti bankrutos. Apgalėtos tautos, protestoniškos tautos, ją neapkentė ir tik laukė pagiežos. Katalikiškos tautos jai taipgi užvydėjo ir kartu pyko ant jos, už tai kad ji turėjo sutartį su visų krikščionių priešais — su turkais. Taip Europa vėl su- sijungė prieš Franciją ir pradėjo naują karę 1686 mete. Karė tęsėsi iki 1697, kuomet Francija, neturėdama pinigų ir ap- supta priešų turėjo pasiduoti. Nuo tada prasidėjo Francijos žemyn ėjimas.

Paskutiniai metai Liudviko buvo pralei- sti karėje su Austrija, kuriai pagelbėjo Vo- kietija, Holandija, Anglija ir kiti, del ipė- dinystės Ispanijos sosto. (Ši karė buvo plačiau aprašyta Austrijos ir Vokietijos istorijose). Liudvikui pavyko pasodinti savo anuką ant Ispanijos sosto, bet vienok ka- rė, kuri tęsėsi nuo 1702 iki 1714 buvo pra- žūtinga Francijai. Jos puiki kariumenė bu- vo kuone visa žuvus, jos laivynas visiškai išnaikintas ir jį neteko nekurių jos koloni- jų; jos žmonės mirė badu ir ji buvo kuone subankrutijus, nes jos išlaidos 1715 mete, kuomet Liudvikas numirė, buvo du syk di- desnės negu įėigos. Anglijai buvo patekus viršenybė ant jurių o Prusija, ką tik užgi- mus kaipo karalystė, pradėjo lavinti ge- riausią kariumenę.

Liudviko XIV ipėdinis Liudvikas XV už- ėjo ant sosto turėdamas tik 5 m. amžiaus ir viešpatavo kuone 60 metų— nuo 1715 iki 1774. Per pirmus dešimtis metų jo dėdės valdė Franciją, ir gana blogai. Nuo 1726 m. karaliaus mokytojas, kardinolas Fleury buvo pirmas ministeris, ir nors j's toli gra- žu neturėjo gabumą Richelieu'o arba Maza- rino, vienok laike taikos, turint "ekonomi- ją" kaipo obalsį, jis vėl pastatė Francija, taip sakant, ant kojų. Teisybė, nuo 1738 iki 1740 buvo badai Francijoje, už tai kad gru- dai neužaugo. Sakoma, kad per tuos du metu, daugiau francuzų žuvo nuo alkio negu visose Liudviko XIV karėse. Peta ir tas butų buvę tuoj užmiršta, jeigu Francija nebutų vėl įsikius i Europos politikos ne- sutikimus ir dar didesnį vargą užtraukus ant jos žmonių.

Jau 1733 m. Francija buvo dalyvavus ka- rėje už Lenkijos sosto ipėdinys'e, kadangi viens iš kandidatus del sosto buvo Liudvikas XV šešiuras, Stanislaus Leščinski. Le- ščinski pralošė, bet jam buvo suteikta Lo- taringija, kuri po jo mirties turėjo pri- klausyti Francijai. Taip kad Francija nie- ko nepralošė šioj karėje. Bet 1733 m. karė buvo tik žaislas, sulyginus su karė, kuri dabar (1740 m.) prasidėjo, ir i kurią Fran- cija tikrai bereikalingai įsikio. Tai buvo karė del Austrijos sosto ipėdinystės: klaų- symas ar Marija-Teresė, budama moteris galės tapti Austrijos valdonu ar ne. (Ši karė yra plačiau aprašyta Austrijos istori- joj).

Prusija, kuri norėjo atimti Sileziją nuo Austrijos priešinosi Marijos-Teresės užėji- muui ant sosto ir nega palaikė pusę jos gim- naičio, Bavarijos kunigaikščio, antro kandi- dato del Austrijos sosto. Prusi- ja pasiėaukė Franciją talkon, pri- žadėdama jai Nederlandiją (dabartinė Bel- gija), jeigu jos laimėtų. Daugelis tautų vėl buvo įtrauktos karėn, kuri tęsėsi per 5 metus, iki Prusija, gavus ką jį geidė, Si- leziją, padarė taiką su Austrija, apleidama savo talkininkę. Francija, baisesi įpykint- tolyn kovojo. Tuo tarpu Anglija buvo p- buvus Austrijos pagelbon, ir kartu, i sumušė francuzus, kurie turėjo pasidu 1748 m., visai nieko nelaimėję, tik išė- voję daugybę turto ir gvasčių, ir arčiū priejė bankrutos negu kada pirmaiau.

(Tąsa)

LIETUVIAI AMERIKOJ.

WATERBURY, CONN.

Waterburys stovi tarpe kalnų klonyje. Gyventojų turi 85,000, jų tarpe apie 7,000 lietuvių.

Lietuviai susispietę daugiausiai pietinėje miesto dalyje, vadinamoje Brooklyn, taipgi pusėtinai skaitliu gyvena ir kitose dalyse. Suspausti ekonomišku sąlygų, daugumas priversti gyventi mažuose nameliuose, prastoje gatvėse ir gana ankščiau susigrudus.

Teisingai pasakius, yra keliohika ir "biznierių", kiti iš jų ir gana "aristokratiškai" gyvena, bet tokių "ponų" neperdaugiausiai randa. Ir tai vis bene nuo seniau įsigyvenę.

Prisižiūrėkim į darbininkų uždarius, darbus, ir nesvietiška pabrangumą reikalingiausių daiktų, tuomet pamatysime, kas kaltas, kad jie turi taip skursti. Pastaro darbininko uždarius siekia nuo \$1.25 iki \$2.00 dienai. Amatninko, nuo 2 iki 6-7 dol. Bet kiek turime lietuvių amatninkų? Juk gerai žinoma, jei nori būti geru amatninku, reikia netik gerai mokėti amatas, bet kas yra svarbiausia, — būti patyrusiu, praktišku savo amate.

Čia darbai daugiausia bresiniai ir variniai, iš ko išdirbinėjama visokie įvairūs dalykai; kaip žinoma, tokiuose išdirbytėse sveikatai kenksminga...

Tose dirbtuvėse dirba didelis skaičius lietuvių; darbas yra taip padalintas, jog kokia nors šaka nesunku pramokti, bet esant gana dideliu darbininkų pertekliui, naujai iškur pribuvusiam netaip lengva darbas gauti kaip patėmijau anglų ir lietuvių laikraščiuose, buvo pranešta. Daug tuo tarpu randaš jėskančių darbo, mat pastaruju laiku iš apie linknių pripilaukė gražaus svietėlio. Netikusios darbininkų sąlygos sunkiai juos vargina, čia darbo valandų ilgis, 59 į sąvaite, mokestis kaip virš minėjau maža, patys pragyvenimas nepigiai atsieina, kad vos darbo žmonės iš savo sąvaintinės algos, gali šiaip-taip save apirupinti. Kompanijos teisybė turi didelius užsakytus — taigi, žmonės darbininkai jei būtų organizuoti galėtų pareikalauti iš kompanijų geresnių sąlygų, bet darbininkai žmonės tyli, ir mažai apie pagerinimą tesirupina.

Čia taipgi yra gana didelė amunicijos išdirbystė, vadinama "Scovill." Buvo kalbama, kad nuo šių 1916 pradžios metų tos ginklų išdirbystės darbininkams bus pakelta mokeskis; žmoneliai su džiaugsmu laukė tos malonės bet, jau mėnesio žingsnis į naujuosius metus, o namojo darbo žmonėms esnio mokesčio nėra, ir išties, štai tarp mūsų nių prasti vašiai kuniš r dvasiško nuovargio ki iš nemažo girtuokliavimo. klyn'e, ant Bank gat aplink įsteigti beveik

vien/ tik salionai kur lieka tų vargšų žmonelių taip mažai apmokėtas uždarius. Ir kas-gi tokiam žmogui lieka? Jojo kunas lieka prirugęs alkoholio, nuilsęs, protas ir prakilnesnės mintis-dvasia užmiršta. Na, o nuodai — alkoholis jog viską nusaldina. Gaila ir liudna.

Apšvieta tarpe waterburiečių, galima pasakyti, dar šiaip-taip plėtojama. Daugybė gyvenančių Waterburie draugijų, draugijėlių, kuopų-kuopėlių, muzikališkų ratėlių, chorų ar kaip ten juos nepavadinsime. Rengiama veik kas nedėdienis, subata, prakalbos, susirinkimai baliai, teatrai ir panašiai. Tas rodo, jog lietuviai visgi gana sparčiai žengia pirmyn, šviečiasi, kiek galėdami.

Waterburio lietuviai taipgi pasidalinę į partijas: katalikai, laisvieji tautiečiai socialistai, ai dob'istai-sabotazai ir daugiau kitokių.

Čia randasi bene dvi lietuviškos privatiškos spaustuvelės. Pastaruju laiku girdima gandas tarpe lietuvių apie išleidinėjimą Waterburieje laikraščio. Girdėtis kad norima sutvert tam tikslui bendrovė sudėjus tam tikrą sumą pinigų ir išleidinėti laikraštį. Ar tas tikrai įvyks, laikas parodys.

A. J. Jokubavičius.

GARDNER, MASS.

Vietinė socialistu kuopa 16 d. sausio parengė prakalbas. Kalbėtojų buvo p. kviestas p. F. J. Bagočius iš So. Boston, Mass. Tema prakalbos: "Žmonijos civilizacija." Kalbėtojas padarė gerą įspūdį ant publikos. 23 d. sausio, minėta kuopa, parengė koncertą savo svietinėje. Programos buvo gana įvairios. Buvo solo ant piano, dainų, monologų, eilių ir p. M. J. Vaitiekus davė paskaitą, temoj: "Socializmo tvarka." P. Klinga ant galo pažymėjo vertę panašiu vakarų ir ragino tankiau jų surengti. Publika atsilankė ant šio vakaro gana skaitlingai. Aukų padengimui lėšų surinkta \$2.64.

Apšvieta Mylintis.

FEEDING HILLS, MASS.

Bevažiuojant po lietuvių kolonijas, teko n an atsilankyti ir Feeding, Hills, Mass. Čionai gyvena n ažas lietuvių burelis ir kaip girdėt, jie nebogiausiai užd'rba. Apšvieta šio miestelio lietuvių žemai stovi. Mažai teskaiko knygas bei laikraščius. Nekurie, matomai, per daug prisirišę prie bačtūčių.

Detektyvas.

Lietuviai. Svetur

LONDONAS, ANGLIJA.

Neperseniai buvo klubo narių susirinkimas, papras toj vietoj. Susirinko pusėtinai skaičius, ne vien tik nariai klubo bet ir šiaip buvo pašaliečių. Pirmiausia tapo perskaitytas protekolas ir visų priimtas. Toliau išduota atskaitos įeigu ir išiegu net visų praėjusių metų. Pasirodė iš atskaitų kad pernai metų viso buvę klubo įeigu apie 290 svarų

(1,450 dol.) su virš. Išlaidos buvusios mažesnės ir klubas į metus turėjęs pelno apie 70 svarų (350 dol.) su virš, iš įvairių gėrimų, užkandžių, balių, narių mokesčių ir kitokių pelnų. Pagalios buvo rinkimas naujo komiteto. Pirmininku išrinktas Dansevičius; kasierum V. Degesas, sekretorium J. Jurgaitis ir pagalbininkas, kurio pavardės nesužinojau. Pagalios buvo kalbėta apie įvairius klubo dalykus. Naujai išrinkta klubo valdyba rodos rimti vyrai, tikimasi, kad klubas ir šiais metais tvirtai stovės. Sekretoriui tapo padidinta aiga, dabar jau vieton 10 šilingų ant mėnesio gaus svarą (5 dol.) į metus už klubo randą atsieina mokėti apie 30 svarų sterlingų (150 dol. Klubas randasi arti lietuvių bažnyčios, ir labai patogioj vietoj. Pastaruju laiku dažnai pradėjo lankyti kluban ir svetimtaučiai, ypač anglai.

N. Galijotas.

MARGUMYNAI.

BLOGAS METAS GELŽKELIAMS.

1915 m. buvo, galima sakyti, blogas metas gelžkeiliams, kas link statymo naujų gelžkeilių. Nežinia del kokios priežasties — gal už tai kad Suvienytos Valstijos turi jau užtekina gelžkeilių — bet 1915 m. buvo pastatyta tik 933 angl. mylių naujo gelžkelio, tai yra mažiau negu kokiame mete nuo 1864.

Ilgiausias naujas gelžkelis kokioj vienoj valstijoj, buvo pastatytas Pensylvanijoj; jo ilgis, 98 mylių. Suvienytos Valstijos dabar turi 242,000 angl. myl. gelžkeiliu.

1915 m. buvo pabudavota 74,112 tavorinių trukių o 1914 mete 104,541 trukių. Taipgi pabudavota daug mažiau pasažierinių vagonų ir lokomotyvų.

Kanadoje, 1915 mete, pabudavota 718 myl. gelžkelio o 1914 m. 1,978 mylių. Meksike 1915 m. pabudavota 36 myl. gelžkelio o 1914 mete, visai nieko.

KOVA SU APGAVINGOM GYDUOLEM.

Keletą metų atgal, Suvienytų Valstijų kongresas padarė įstatymą, pagal kurį visi dirbėjai patentuotų gyduolių turėjo paskelbti ant butelio, skrynutes ir t. t. kurioje radosi gyduolė, iš ko ji buvo padaryta. Tas įstatymas buvo padarytas, kad apsaugoti žmones nuo blėdingų sveikatai gyduolių.

Bet dabar padarytas naujas įstatymas, po kuriuom pasirašė teisdarys viršausio Suvienytų Valstijų teismo. Šis įstatymas reikalauja, kad gyduolės netik neturėtų savyje nuodingų daiktų, bet galėtų išgydyti ligonį nuo tų ligų, kurias jos pretenduoja išgydyti.

Sulyg šio įstatymo, yra nusidėjimas prieš valdžią, sūsti iš vienos valstijos į kitą, t. y. tarp-valstinėje komercijoje, gyduotes, kurios yra apgavingos — nepadaro to, ką jos tvirtina.

REIKALAUJAMA 9 BILIJONŲ DOLIERIŲ.

Bankieriai Anglijos, manifeste išleistame į visą tautą, sako, kad tik jeigu kiekvienas vyras, moteris, vaikas ir mergaitė Anglijoj atliks savo pareigas kas link tautos, atsisakys nuo visokių lepyščių ir stos darban, galima bus Anglijai surinkti gana pinigų del tolyn vedimo karės. Pirmas ir paskutinis žodis visų ir visame kame turi būti "Ekonomija."

1915 m. anglai išleido apie \$6,500,000,000 (6 bilijonus 500 milijonų) del valdžios ir karės. 1916 m. jiems reikės išleisti apie 9,000,000,000 (9 bilijonus) vieton 1 bilijono ką jie paprastai praleidžia del valdžios, laike taikos.

Tai yra baisi, nesuprantamai didelė suma pinigų, tie 9 bilijonai, kurių surinkimas neapsakomai ap sunkina žmones.

Reikia vienok pažymėti, kad 1915 m., Anglija paskolino \$2,115,000,000 savo kolonijom ir talkininkėm. Ši met jai reikės iš tų 9 bilijonų, taipgi bent 3 paskolinti.

KUR FOTOGRAFAI PRALOBSTA.

Sakoma, kad Europos fotografų "biznis" dar niekuomet nebuvo taip geras, kaip dabartiniu laiku. Anglijoj ir Francijoj, paveizdan negalima gauti pabaigtą fotografiją ankščiau kaip mėnesis po nuėmimo fotografijos. Nekuriose vietose Londone arba Paryžiuje, reikia laukti keletą valandų iki nutrauks fotografiją. Abelnai, fotografų ofisai nėra niekuomet tušti. Dalykas tame, kad kareiviai visi nori nusiminti fotografijas savo naujose uniformose. Motiriškos pačios, seseris ar mylinės taipgi nenori išleisti savo vyriškių negavę nuo jų fotografiją ir nedavę bent vieną savo fotografiją.

Apart to, dabartiniu laiku butinai reikia priliptinti savo fotografiją prie pašto.

KEISTAS LENKTYNIAVI-MAS.

Šiomis dienomis, du angliakasiai ties McDonald, Pa., nutarė eiti lenktynėn, kuris daugiau degtinės išgers. Juozas Onderis išlaimėjo lenktynes, nes jis išgėrė keturias kvortas. Jis buvo pradėjęs atidaryti penktą bonką, kuomet jis puolė, negyvas. Jonas Kusinis, jo sėbraras, parpuolė be sąmonės išgėręs tik tris kvortas.

DEL PRABOVINIMO VAIKŲ.

Pastaruju laiku, mokytojai vis labiau pripažysta, kad žaidimas yra taip pat reikalingas vaikams kaip mokinimas. Reniantis tuo doktrinu, keliuose paskutiniuose metuose net 432 Suv. Valstijų miestai įsteigė "play grounds" (žaidimo dirvos). 1915 m. tuose miestuose buvo įsteigta 1000 naujų žaidimo dirvų; dar iš viso jų randaš 3,294, daugiau negu 190 miestų, išsamdo 1,053 išlavintų ypatų, kurių užduotis yra mokinti vaikus naujų žaislų ir pagalbėti jiems gražiai žaisti. Praeitą metų del

įsteigimo ir užlaikymo šių žaidimo dirvų buvo praleista \$4,066,357.

UZDĖS MOKESTIS ANT LAIŽYBŲ.

Valstija Maryland turi \$1,500,000 deficito savo izde ir naujai išrinkti administratoriai ir legislatoros nariai nežino kokiu budu pripildyti tą deficitą. Galutinai kas nors sumanė įvesti takas ant viešų laižybų. Kadangi per penkis mėnesius Marylande kas met buna arklų lenktyniavimai, ir daugybė žmonių laižybon eina kas link to, manoma, kad galima būtų didėję sumą pinigų surinkti.

LAIVYŲ NUOSTOLIAI PER VIENUS METUS.

Per pirmą metų karės, Anglija oficiališkai prisipažino netekus 42 karės laivų, išviso 254, 494 tonų; Vokietija 69 laivų, 238,904 tonų į talpos; Francija 12 laivų, 28,027 tonų; Rusija 6 laivus, 21, 775 tonų; Japonija 7 laivus, 4,801 tonų; Italija 4 laivus, 17,758 tonų; Austrija 7 laivus, 7,397 tonų; Turkija 13 laivų, 16,490 tonų.

KIEK LAIVYNAS LĖŠUOJA SUV. VALSTIJOMS.

Nuo 3 d. kovo, 1883 m., kuomet buvo paskirta pirma didelė suma del "naujo laivyno", Suvienytų Valstijų laivynas lėšavo valdžiai \$2,240,519,540 (du bilijonu, 240 milijonu, 519 tukstančių ir 540 dol.)

Iš šio skaičiaus, virš 480 milijonai buvo praleisti ant pabudavojimo naujų karės laivų o rešta pinigų ant užlaikymo laivyno.

Paprastai dabartiniu laiku "dreadnoughts," didžiausi karės laivai, lėšuoja kiekvienas po 15 milijonų dol. pabudavoti. Tie kuriuos Suv. Valst. ketina pabudavoti, lėšuos po 18 milijonus. Išviso, dideli karės laivai ką Suv. Valstijos dabar turi lėšavo su virš 232 milijonus dol.

Sarvuoti skraiduoliai lėšavo virš 66 milijonus dol.; kiti skraiduoliai, 42 milijonus dol.; šarvalaiviai, virš 18 milijonus; kanuoliniai laivai, virš 12 milijonus; submariniai, torpediniai laivai ir kiti, 20 milijonų.

Tai vis baisios sumos pinigų, Kas blogiausiai, tai kad karės laivai greitai pasensta, taip saikai, išsina iš "mados," nes nuolat atrandama visoki pagerinimai, didesnės kanuolės ir tt. Del to kad valstybė kas žin kiek laivų turėtų, jeigu ji nenori atsilikti nuo kitų valstybių ji nuolat turi budavoti "naujausios mados" karės laivų.

KUR VISKAS SUŠALĖS.

Irkutske, Sibire, viskas kas yra parduodama ant turgavietės yra sušalęs. Pienas tenai neparsiduoda kvortom bet šmotais, taip kaip ledas. Kuomet karvės yra pamelžtos, šniuras arba pagaliukas yra įdėtas į pieną ir leista sušalti kad lengvai galima būtų su juom pienu nešioti.

Sušalę žuvys ir paukštiena — vištos, antys, žasės — yra sukrauta ant stalų kaip malėkos.

Gately & Rogers
DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Galite pirkti drapana mokėdami \$1.00 ant nedėlios.

Vyrų siutai, overkotai, moterų dresios ir kotai.

Ateikite visi!

Gately & Rogers
21 Pleasant St.
Worcester, Mass.

Didesni gyvuliai yra parduodami taipgi sušalę ir čiel. Sakoma, kad Irkutsko mėsinycios atrodo lyg ir ukių kiemai, nes visur stovi ant savo kojų sušalę kiaulės, avys arba galvijai, taip kaip gyvi budami.

MUSIS TARP KIAULIŲ IR GYVATĖS.

Tulas ukininkas, J. W. Palmer, pasiuntė vagoną kiaulių iš Georgetown, Kentucky, į Cincinnati, Ohio. Kuomet vagonas buvo atidarytas Cincinnatije, aštuonios kiaulės buvo atrastos negyvos. Po ištyrinėjimo; buvo patėnyta, kad didelė gyvatė gulėjo ant grindų, taipgi negyva.

Kuomet p. Palmer suvarė kiaules į vagoną iame buvo daug senų šiautlių; jis pridėjo naujų šiautlių nē nepalytėjęs senus. Manoma, kad gyvatė buvo pasislėpus senuose šiauduose ir kad kiaulės, besiknisdamos ją pajudino. Tada turėjo ištikti didelės mušės tarp kiaulių ir gyvatės, laike kurio aštuonios kiaulės žuvo, pirm negu gyvatė buvo įveikta.

VARTOJA PELENUS DEL ZAIŽDŲ GYDYMO.

Amerikonas chirurgas kuris dabavosi orie gydymo sužeitų kazokų sako, kad pastarieji turi žingeidžią bet labai naudingą gyduolę del žaizdų. Ši gyduolė yra pelenai, geriausiai, pelenai gauti nuo deginimo vilnonio arba medvilninio audeklo. Šie pelenai, uždėti ant žaizdos, kuri paskui buna greitai aprišta, atima skaudėjimą ir padaro, kad žaizda greitai užgytų. Pelenai ypač gerai del gydymo duktūvų arba kardu padarytų žaizdų.

KUR GAUSIM POPIEROS?

Kur galima bus gauti užtektinai popieros del tukstančių laikraščių, kurie išsina Suvienytose Valstijose yra klausymas, kuris duoda nemažą rupsčio popieros dirbėjams.

Didesnė dalis popieros vartojamos del spaudimo laikraščių yra padirbta iš medžių, suminkštintų į rušieskošę.

Tukstančiai akrų miškų buvo iškirsti, kad gauti medžio padirbimui popieros. Jei būtų pamislysi, kad 4,500,000 sieksnių medžio yra suvaruoti kas met vien darymu

popieros, lengva bus suprasti, kad medžiai Suvienytose Valstijose yra iškertami greičiau negu jie priauga. Ištikrųjų pasirodo, kad medžiai tinkami del popieros yra iškirsti kas met tris kart taip greitai, kaip jie auga. Reikia pažymėti, kad apart naminio produkto, Amerikos popieros dirbėjai dar importuoja iš kitur (ypač iš Kanados) kas met 600,000 tonų medžių "košės".

Mokslininkai jau kiek laiko, kaip įiesko kuto materialo del padirbimo popieros. Skuduriai yra gerai tam tikslui, bet ir jų negalima užtektinai gauti. Įvairūs šiaudai buvo išbandyti, bet nėra atsakančiai geri. Pastaruju laiku, nekarije mano, kad galima bus padirbti popierą iš "zacaton" žolė kuri auga piet-vakariniėje dalyje Suvienytų Valstijų ir Meksike. Išbandymai parodo, kad druta, storą popierą galima iš jos padaryti. Bet klausimas tik kyla ar galima bus iš jos padirbti ploną, lengvą popierą, tinkamą laikraščiams.

PASAULĖS DIDŽIAUSIAS KANALAS.

Indijos valdžia gruodžio 1915 m. oficialia atidarė kanalą, kuris manoma, yra didžiausias irigacijos kanalas visoj pasaulyje. Svarbiausioji linija šio kanalo yra 322 myl. ilgio. Kanalo šakos turi į 22,645 mylias. Kanalas apšlapins 2,200,000 akrų pirmiau buvusios sausos, bergėdžios žemės. Ir kuomet vanduo bus padaręs šią žemę vaisinga, ant jos manoma užauginti grūdų, žolės, ir t. t. vertų \$11,190,000 į metus. Kanalas lėšavo apie 70 milijonų dolierių pabudavoti. Ant dalies šios pagerintos teritorijos, valdžia pasodins žolę, kad gauti šieno del kariumenės ir transportų departamento arklų. Priegtam bus įsteigta pieno ukės, kurių produktų bus taipgi suvartota del kariumenės. Kita dalis bus šparduota per licitaciją. Likusi dalis bus išdalinta ištikimiams valdžiai indusam, Indijos kareiviams, kurie dabar kovoją už Angliją, ar la jų šeimynom. 750,000 akrų bus atiduoti ypatom kurie prižadės auginti arklus ir mulus, kuriuos jie parduos kariuotėi kas met vien darymu

VIETOS ŽINIOS

Trukis užmušė nęgra. 27 d. sausio Boston & Albany ekspresas užmušė ne identifiikuotą juodveidį apie 26 m. amžiaus ant gelžkelio ties Webster susikryžiavimo. Lavonas buvo padalintas į dvi dali, žemiau liemenio.

Žydai surinko \$5462.50. Žydai surinko \$5462.50 del jų karės nukentėjusių Worcesteryje, Mass., 27 d. sausio, kuri buvo paskirta Prezidento Wilsono kaipo "Žydų Diena" per visas Suv. Valstijas.

Neteisingi pusdoliai. Praeitą savaitę kundoktoriams ant gatvekarių buvo įduota 10 neteisingų sidabrinųjų pusdolių. Šie pusdoliai yra gana panašūs į tikrus pusdolių, tik nėra taip šviesūs ir neskamba taip aiškiai. Gerai pažiūrėjus į juos, jie turi švino spalvą.

Gali būti, kad ir daugiau tokių pinigų cirkuliuojama Worcesteryje, delto patartina visiems gerai tēmyti, kuomet jiems duodama pusdoliai.

7 arkliai sudegė.

28 sausio, naktį, sudegė dalis tvarto Norton Kompanijos ant New Bond gatvės ir kartu septyni arkliai verti \$2,500. Tvirtui padaryta blėdies ant \$500.

Žvejotojas prigėrė.

Frank Holmes, 76 metų amžiaus, prasimušė per ledą ant Indian Lake, (šiaurinėje dalyje Worcesterio), kur jis žvejojo ir prigėrė. Pagelba greitai pribuvo, ale visi bandymai išgelbėti žmogų nuėjo veltui. Tik jo lavonas buvo atrastas po kelių valandų darbo.

SUSIRINKIMAI, PRAKALBOS IR T. T.

Prakalbos, 50 kuopa T. M. D. rengia prakalbas 6 d. vasario, vakare, svetainėje ant 29 Endicott gatvės. Kalbės gerb. p. M. Šalčius. Visi kurie nori ką nors naudingo išgirsti, malonės atsilankyti.

Rengėjai.

6 d. vasario, 2 val. po pietų, svetainėje ant 29 Endicott gatvės atsibus susirinkimas SLA. viet. kuop. narių. Visi malonės pribūti, nes yra svarbus reikalai.

Komitetas.

7 d. vasario, 8 val. vakare atsibus Lietuvos Sunų draugijos susirinkimas, Lietuvių Ukėsų Klubo ru nuose, 98 Green str. Nariai būtina atsilankykite.

Komitetas.

6 d. vasario 3:30 po pietų bus T. M. D., 50-tos kuopos susirinkimas svetainėje ant Endicott gatvės. Nariai kurie dar neatsiėmė knygų malonės šį kart atsiimti.

Kom.

7 d. vasario, sėbatoje, atsibus ir šokiai Sal-

džiausio Vardo Jėzaus draugijos, Father Mathew's svetainėje ant Green gatvės. Visi worcesteriečiai nuožiai kviečiami atsilankyti. Komitetas.

Atitaisymas Klaidos. Per apsirikimą, nebuvo pažymėta praeitime "Am. Liet." nu meryje, kad apart p. Šimkaus, kalbėjo ir gerb. kun. J. J. Jakaitis ant šv Kazimiero Draugijos jubilėjinio vakaro.

NEKALTOS AUKOS. Kiek tukstančių gyvasių pakaukujama kiekviera metą per atidėliojimą ir neapsižiurėjimą pagelbėti, per nesupratimą arba pavyda. Mes tankiai girdim: "Tas yra nieko nevertas" arba "Pereis ir be gyduolių!" Līga gali pereiti, bet kaip jeigu nepereina? Jeigu išaugs į blogesnę ir neišgydomą ligą? Kiekvieno je nesveikatoje surištoje su nenoru valgyti; užkietėjimu, skausmu žarnose arba silpnumu imk tuojaus Triners American Elixir Karčiojo Vyno. Išvalys vidurius, pagelbės sugrumuliojimą, paltuosuos nuo nerviškumo ir pagerins norą valgio. Kaina \$1.00 antiokose.

Jos Triners, Magf. 1333-1339 So. Ashland ave. Chicago, Ill. Neuralgijoje arba uždegime sutinimuose narių, raumenų skausmuose rekomenduojam Triner's Linimentą; kaina 25 ir 50 c. per pačtą 35 ir 60 c.

MOKINKIS RAŠLIAVOS! Kodėl Rekadecijos ir leidėjai atmeta jusų raštus? Kodėl trukta žmonių, mokarėjųjų vesti knygas, rašyti korespondencijas, korektuoti raštus, dirbti lietuvių spaustuose? Užtat, kad jus neturėjote progos pramokti savo kalbos taisyklingos rašybos.

Amerikos Lietuvio Kursai i-sitaisė kalbos taisyvno ir mokini mo biura, kurio tikslas yra mokyti taisyklingos rašybos. Delto visi tesinčia jam savo korespondencijas, raštus ir laiškus. Jis pataisys visas jų klaidas ir duos nurodymų, kaip reikia taisyklingai lietuviškai rašyti, kur reikia dėti rašto ženkleliai, kaip reikia sustatyti sakinius, kad jie būtų lengvai iskaitomi ir visiems imanomi. Tai geriausias ir lengviausias budas neturinti lietuvių kalbos mokyklos, išmokyti savo rašybos. Visi, kas nusimanote save neuzteiktinai mokant rašybe, siuskite mums savo raštus pataisyti arba kreipkitės į mus reikalaudami patarimo.

Už pataisymą rašto, nedidesnio 2 lakštų popierio imame 25 centai. Ir krasos ženkleliai siuntinėjimu. Adresas: Raštų Taisymo Biuras 15 Millbury St. Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvio Kursai i-sitaisė kalbos taisyvno ir mokini mo biura, kurio tikslas yra mokyti taisyklingos rašybos. Delto visi tesinčia jam savo korespondencijas, raštus ir laiškus. Jis pataisys visas jų klaidas ir duos nurodymų, kaip reikia taisyklingai lietuviškai rašyti, kur reikia dėti rašto ženkleliai, kaip reikia sustatyti sakinius, kad jie būtų lengvai iskaitomi ir visiems imanomi. Tai geriausias ir lengviausias budas neturinti lietuvių kalbos mokyklos, išmokyti savo rašybos. Visi, kas nusimanote save neuzteiktinai mokant rašybe, siuskite mums savo raštus pataisyti arba kreipkitės į mus reikalaudami patarimo.

Už pataisymą rašto, nedidesnio 2 lakštų popierio imame 25 centai. Ir krasos ženkleliai siuntinėjimu. Adresas: Raštų Taisymo Biuras 15 Millbury St. Worcester, Mass.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

Ar slinka jums plaukai? Ar prazile Jusu plaukai nuo metu? Ar uzkrasti kokias nors ne sveikumas ir limpani jie? Ar randas plaukotes, miezas odos galvos? Ar plinki, bei pradedi pilkinti? Ar senkia kas is auksciu pasakytu ligu, tai stenkites apsaugoti jos. Uzsauskite liustrota knygete Jusu prigemta kaina: "TEISYE APIE PLAUKUS."

BIJOU TEATRE

24 Millbury Street

Trixy has bet on "Lightfoot" at 20 to 1. She had promised not to bet. But her inherited passion was too strong. She couldn't resist. See what this passion leads her to in the New York Evening Sun's \$1000 Prize Film Drama "The Sins of the Mothers" a Vitagraph BLUE RIBBON Feature In five parts with Anita Stewart and Earle Williams Produced by Ralph Ince

The Sins of the Mothers a Vitagraph Blue Ribbon picture in 5 parts with Anita Stewart and Earle Williams You will be thrilled by this powerful story of a girl with an inherited passion for gambling. Come and see what happens to her.

Ketverge, Vasario - Feb. 3 d. bus pristatyta "NUSIDEJIMAI MOTINU"

Labai ispuodingas parodymas, kaip motinos prigimdo savo vaikus, netik girtuoklyste, bet ir kaziravimo, lenkyties, meiles puosaly ir visokias manijas. Labai uzimanti ir pamokinanti. Nepamirskite!

Mass. Indzinieriska MOKSLAINE

Pradetoju klesa dabar renkama. Ima tik keles savaites pabaigti kursa. Mokinimas tetesi pakol laisnes gaunasi. Mes vartojame budą garsaus Myrs'o sistemos nereikalujama mokslu, kad pradeti kursa. Jeigu supranti angliska kalba, mes prigatavosim prie gavimo laisnių. Mes pagelbime daugumui uzimti geras vietas, galime ir tau pagelbėti. Norėtume, kad kiekvienas insi-interesaves tuom mokslu atlankyti musų mokslaine ir pasikalbėti su p. Myers, kuris duos daug patarimų, kurie gali pastatyti ant kelio pelningo. p. Myers mokino indzinierius ir peckurius per 'peritus 12 metų. Mokslaine atdara del mokslu dienomis ir vakarais, ateik kada gali, mokek kada gali. Išsimokiniusiemis darba gvarantuojame. Per pereitus 12 metų 1,400 pabaigė mokslą.

26 Austin Street, Worcester, Mass.

Naujas ELEMENTORIUS

Su daug ir vaiku PUIKIŲ Skaitymai. PAVEIKSLŲ mēliai. KAINA TIK 25 CENTAI. M. PALTANVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

J. Dirsas ir K. Konopka

160 ir 162 Water Street, WORCESTER, MASS. Puikiausia Užeiga pakelingam ir kiekvienam lietuviui gerai užteiti. Alutis gardus, Šnaipselis smamus, Vynas Ciagarai nesuskaitomam pasirinkime. Nepamirskite!

"ATEITI"

"ATEITIS" isėina 3 kartus į savaitę. Utarūninkais, Ketvergais ir Sėbatoomis ir darbo žūnėoms pilnai atostojai dienai. "ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasauliui. "ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbiūninkai visada eile įjymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Į užrubėžį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Atėiti" pamatyti, vieną numerį siūndiame dykai. Adresas: ATEITIS PUBLISHING CO., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

OLEKO "MOKYKI A"

Mokina Anglišką kalbą, Lietuvišką kalbą, Aritmetikos, Knygvedystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos teislų, Aabelnos Historijos, Suv. Val. Historijos, Geografijos, Pilietystės, Politikos Ekonomijos, Dėlarystės, Mokymo Velandos, Nuo 8 Ryto iki 5 val. po piet vakare nuo 7:30 iki 9:30. 3360 Emerald Ave., Chicago.

Tel. Cedar 2404 DR. F. B. PUSKUNIGIS 17 Millbury St., Worcester, Mass. Prima ligonius sekančiose val. nuo 8 iki 11 prieš piet, nuo 1 iki 3 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

GERI DANTIS REISKIA GERĄ SVEIKATĄ. Prižiuriome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI. Ateikite DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS 154 Front St., Worcester, Mass.

P. A. DEDYNAS, 20 Alpine st. Patarėjas visokiuose reikaluose prisirašant prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNIGYNĖ galima gauti visokias kningas šcion paduodame surašą kninų, kurias vargiai kitur gausite: 1. — RODOS MOTINOM APIE AUGINIMĄ ZINDOMŲ ŽUDIKIŲ, 18 puslapių kaina 5 c., 2. — KĄ DARYTI, KĄ SVEIKI BŪTUME IR ILGAI ŽYVENTUME. 32 pusl., kaina 10 c., 3. — DANGAUS AUGSTUMAS IR ŽEMES SENUMAS anykščių šilelis ir daugelis naujų žinių. 149 pusl., kaina 20 c., 4. — VISAS SVIETAS, Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmogės, miestai. Kaip turėtumėm tisti. 150 pusl., kaina 20 c., 5. — PERSPEJIMAS APIE VENTĄ TIKĖJIMĄ, o ypatin ai apie Jėzaus Kristaus Bažnyčią. 63 pusl. kaina 10 c., 6. — PASNINKAI LIETUOJE. 16 pusl., kaina 5 c., 7. — KELETAS ŽODŽIŲ APIE NEZMONISKUS MASOLIŲ DARBUS KRAZIUOSE ir apie sudynimą Kražiečių Vilniuje. 15 pusl., kaina 5 c., 8. — DIEDAI IR GRAZINA Poema. 61 pusl., kaina 25 c., 9. — EUROPOS ISTORIJA su žemėlapiu. 319 pusl., 25 c., 10. — KELIONĖ I EUROPA 32 pusl., kaina 10 c., 11. — KONRADAS VALENRODAS. Poema 24 pusl., kaina 15 c., 12. — LIETUVISKA CHROMATIJA. 173 pusl., kaina 40 c., 13. — NASLAITE. Drama keturių veiksmių septyniuose atidėngimuose. 22 pusl., kaina 10 c., 14. — PETRAS ŽEMAITIS Graži apysakėlė del Lietuvos vaikeliu. 69 pusl., kaina 20 c., 15. — KRAZIU SKERDYNĖ IR JOS PASEKMĖS. Paminčiai, klas del Kražių nuo Amerikos Lietuviu. 77 pusl., kaina 15 c., 16. — LIETUVISKA TRAKISKOS STUDIJOS. 123 pusl., kaina 75 c., (su Dr. J. Basanavičiaus paveikslu). 17. — NUO DEGTINĖS. Komedija, dviejuose aktuose. 19 pusl., kaina 10 c., 18. — APIE SVEIKATĄ. Pasikalbėjimas Motinos su vaiku. 16 pusl., kaina 10 c., 19. — LIETUVIŲ TAUTOS PADEJIMAS RUSŲ VIESPATYSTĖJE. (Rusų kalboje). 128 pusl., kaina 50 c., 20. — KO MUS MOKINA ŽVAIGZDĖS? 32 pusl., kaina 10 c., 21. — POLITISKOJI EKO NOMIJA. Kas ji yra ir ko mokina. 84 pusl., kaina 25 c., 22. — KUN. A. BURBA. Je gyvenimas ir darbai, 29 pusl., kaina 20 c., 23. — KOMPLETAI MENE SINES "TEVYNĖS" 1896, 1897, 1899, 1909, 1910, 1911, 1912 metu, po 50 c., S. L. A. nariams — po 25 c., "Tėvynė" — savaitinis laikraštis, 8 puslapių, leidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. isėina kas pėnyčia. Prenumerata metams: Suvienytose Valst. ....\$1.00 Kitose viespatyst. ....\$1.50 Reikalaudami kningų ir siuskite piningus, prenumeratori, kreipkitės šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

VERNON TEATRAS VERNON SQUARE PO NAUJU PRIŽIURETOJU 8 PERMAINŲ PARODA rodoma kožna diena Tiktai 5 Centai Visiem.

Dovana nuo SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS 1916 metams. Tokio KALENDORIAUS lietuviai dar neturę, nes nebūvo kas gali tokį išleisti. Greita įdomiai parinktų reikalingų kalendorių šitų, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, hygienos, dr. egiilno gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių. "S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, višuose lietuviškuose kningynuose. Todėl reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo kningų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas. Kreipkitės: A. B. Strimaitis 307 W 30-th St. - - New York, N. Y.

GERA PROGA

Gramatika angliškios kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00 Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo . . . . . 15c Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo. . . . . 10c Aritmetika mokinimuisi okundu, su paveiksiais (apdaryta) . . . . . 35c Viso \$1.60 Kas atsiųs iškirpęs šitą aparsinimą iš "Amerikos Lietuviu" ir \$1.00 per money order. ai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau. P. MIKOLAINIS box 62 New York City

Geriausios Gyduoles nuo Reumatizmo Dr. HENDERSONS Herb Pigulkos

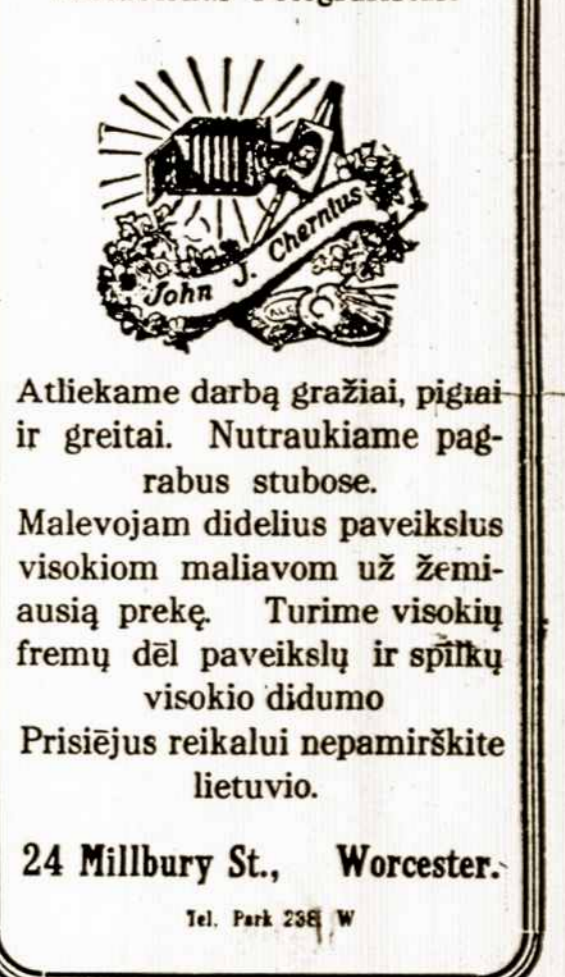
Kas kenčia nuo reumatizmo gali buti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1.00 už baksiuką gaunama pas M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St. Worcester, Mass.

NAUJI NAMAI ANT PARSIDAVIMO. Po žemiausiomis prekėm. Taipgi taisome namus ir krautuoves Meldžiam atsilankyti pas mus. Stanislav Saniborski 23 Perry ave. Worcester, Mass.

Siutus ir kitokius rubus

DUOKIT PASIUT MUMS! Užtikrinam kad Jus suėdysite pinigų ir turėsite gražius rubus. Mes imam materiją iš gerųjų firmu ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudarko žmogaus išveizdos ir buna tvirtesni. GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PIGIAUSIAI GERAI PASIUVAIM. Musų firma randasi New Yorke ir Paryžiu, todėl mes greičiau gaunam visokias naujausias formas. JEIGŲ NORITE TURĖTI GERUS RUBUS PIGEL TAD ATEIKIT PAS MUS. Taipgi išvalom ir išprosinam visokias Vyrų ir Moterų drapanas. Tikras Jūsų brolis lietuvis E. G. KLIMAS, 4 SIGEL STREET, WORCESTER, MASS.

JOHN CHERNIUS, Lietuviškas Fotografistas.

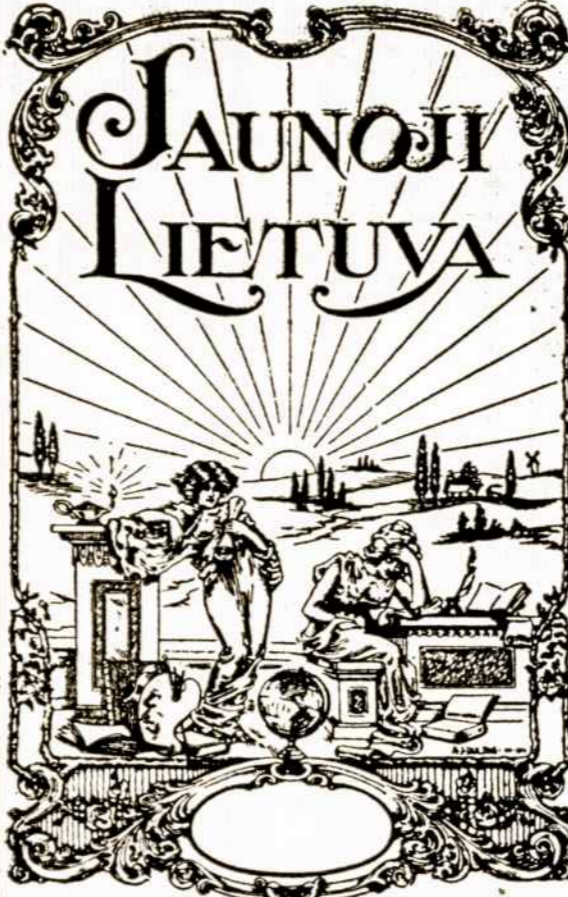
Atliekame darbą gražiai, pigiai ir greitai. Nutraukiame pagrabus stubose. Malevojam didelius paveikslius visokiom maliavim už žemiausią prekę. Turime visokių fremų del paveikslių ir spūkių visokio didumo. Prisiejus reikalui nepamirškite lietuviu. 24 Millbury St., Worcester. Tel. Park 288 W

SKALBINYČIA LAUNDRY.

Geriausiai Čystija visokias — BIELZNAS — DONOHE MODERN LAUNDRY D. J. DONOHE, Prop. Green St., Worcester, Mass.

MUSŲ metodų išmokėjimui jus an-
gų kalbą labai trumpame laike,
jung name arba klasose dienomis
bei vakarais. Rašyti patalpinimų, Devesai
American School of Languages
1731 N. 18th St. 1741 W. 47th St.
CHICAGO, ILL.

SVIEŽE PIENA
Galima pirkti nuo mūsų tautiečio
JUOZO URBONO
Atveža į namus
43 Ward St., Worcester, Mass.

Jaunoji Lietuva
Vienintelis savo rūšies 64 puslapių
ilustruotas mėnesinis Lietuvių laikraštis.
Jame dedama geriausi mok-
liniai straipsniai ir geriausios apysakos.
Kalba gryna, graži ir supran-
tama. Jei nori smagiai ir naudingai lai-
ką praleisti skaityk Jaunąją Lietuvą.
Kaina metams \$3.00; pusei
metų \$1.50; vienas numeris 25c.
Užsisakyk tuojau:
"JAUNOJI LIETUVA"
2257 W. 23 PL., CHICAGO, ILL.

HOTEL VERNON
Prop. M. Mc. CADY
Puikiausias hotelis vietoje Lietuvių
apygyventoj.
VERNON SQUARE,
WORCESTER, : : MASS.
TURKISKOS MAUDY-
NĖS.
Puiki vieta išsimaudyti
su parū po bėgančiu
vandeniu ir loviuose.
Atdara kiekvieną dieną
nuo ryto iki velam va-
karui. Seredoje mote-
rų diena. Mokestis la-
bai žema.
Turkish Baths, 3 Ledge
St., Worcester, Mass.

PETRAS CIVINSKAS
GRABORIUS
Parsamdo karietas dėl
vestuvių ir laidotuvių,
perka ir parduoda namus
Užlaikom čėverykų ir drapanų.
TEL. PARK 3563-J
411 MILLBURY ST., WORCESTER, : MASS.

NAUJA ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ!
Ką tik uždėta, tai ir visas tavo-
ras yra naujas ir drūčiausių sku-
rų ir padarymo. Galite pirkti čė-
verykus vyrų, moterų ir vaikų
didžiausiam pasirinkime. Per
porą nedelių bus duotos dovanos
kiekvienam pirkėjui čėverykų
verta 50c. Prie krautuvės bus
čėverykų taisymas ir čystinimas.
kas pirks čėverykus, gaus du ti-
kietų dovanai čystyti čėverykus.
The Just Wright SHOE
Manufacturers Cut Shoe Store,
3 Vernon Sq., pas Vernon teatrą, Worcester, Mass.

Namai, Famos Ant PARDAVIMO
NEGIRDĖTAS PIRKINYS, 22 akrų farma žemė la-
bai derlinga, extra geri budinkai. Nauja didelė banė
ir 7 kambarių stuba, dideli vištininkai. Budinkai
vienai verti 35 šimtai. Visą tą farmą galima pirkti
tik už 25 šimtus. Mažas inėsimas, Pariskubink
jei nori pasinaudot proga.
Dvi trijų tenementų stubos prie Millbury Street par-
siduoda labai pigiai. Mažas inmokėjimas, labai ge-
ros išlygos. Turi būti parduota greitu laiku.
A. BLAŽYS
REAL ESTATE & INSURANCE
13 Millbury Street.

Vienintelė Lietuviška
Krautuvė,
kuri parduoda visokius
vašus-fruts
cukerkas, le-
dinę smetoną
ice cream.
Visokius
minkštus ge-
rymus, ciga-
rus, cigare-
tus ir tabaką
Baliams, vestuvėms, krikštynoms
pristatom į namus. Nepamirškite!
J. MIKUŽIS ir A. ABRATIS,
85 Millbury St., Worcester, Mass.
NAUJA KNYGA
"VALKATA"
Ką tik išėjo iš spaudos. Tai
yra labai puikus dramatiškas
veikalas, kuris turi visiem pa-
tikti. Šį veikalą siulom teatrų
lošėjams, po 35 c. už ekzem-
pliorium.
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury St., Worcester, Mass.

VIENTAINĖ LIETUVIŠKA
APTIEKA
J. P. BUYNISKI
98 Millbury St., k. Lafapette St.,
WORCESTER, MASS.
Kur bėgi Jonuk?
— Aš bėgu į Conlins čėverykų
krautuvę.
10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čėverykus.

Ar Susirašai su Savais?
Sausio 4 d., laivas "Kursk" atvežė iš Archangelsko 30 pirmos
klešos pasažierių, 175 antros klešos ir 311 trečios. Didesnė dalis šif-
korčių buvo jiems iš Amerikos nusiųsty. Taigi, jeigu susirašote su
savais, galite drašiai jiems laivakortes siųsti. Moteris su vaikais,
merginos gali gerai atvažiuoti. Archangelske galima gauti pasportai
iš čia nusiųstus pavelijimą per Konsulį, jie lengvai gaus pasportus ir
galės atvažiuoti. Archangelske kompanija turi tam tikrą namą pa-
keleiviams, kaip kad buvo Libavoje. Laivai iš Archangelsko pradės
eiti balandžio mėnesyje, dabar laikas viską sutvarkyti.
Reikale šifkorčių ir siuntimo pinigų kreipkitės pas mus
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

NAUJA KNYGA! Tik ką išėjo iš spaudos knyga vardu
"AMERIKA". Tai yra rinkinys įvair-
ių faktų, žinotinių Amerikoje gyve-
nantiems ir čion atkeliaujantiems Lietuviams. Surinko V. K. Račkauskas, "TĖVYNĖS"
redaktorius. "AMERIKA" yra informacinis veikalas, kokis jau nuo senai buvo pageidaujamas.
Jame telpa daug reikalingų ir naudingų patarimų ir nurodymų, taigi Am. Lietuvių statistika.
Knyga didelio formato 6 x 9 col., 288 puslapių. Kaina tikrai... 75c
Reikalaukite ir pinigų siųskite pas:
M. J. Damijonaitis 901 W. 33-rd Street
CHICAGO, ILLINOIS.
P. S. Visas petnas nuo šios knygos, yra paskirtas Prieglaudos namui S. L. A. Norint kitokių
knygų, reikalaukite iš mano lietuviškų knygų krautuvės katalogo.

VIETA DARYMO
ICE CREAM.
Darome geriausia
Ledinę Smetoną,
duodame specia-
liškai nužeminta
prekę, del vestu-
vių, balių, pikni-
kų ir visokių pasiilksminimų.
KALASHIAN
147 Green St., Worcester, Mass.
Tel. Park 2847.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis
"DRAUGAS"
"DRAUGO" sandarbininkų skaitytuje yra rimčiausieji ir žymia-
siejie lietuviai veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš
draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarsto-
mi rimtai ir teisingai.
Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų.
Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metų.
Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui.
Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

KATALIKAS AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS **KATALIKAS**

Visuomenės, literatūros ir politikos iliustruotas laikraštis.
SKAITYKITE IR PLATINKITE
Amerikos Lietuvių Dienraštį
"KATALIKĄ"

IS paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasauly-
je. Visuomet pilnas indomių straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai—krikščioniškoje dvasioje.
Dienraščiui "KATALIKUI" rūpi lietuvių reikalai, darbininkų, moterų,
jaunimo gyvenimas, lietuvių pramonė ir kultūrinis kilimas aplamai.
Amerikos Lietuvių Dienraštį "KATALIKĄ" leidžia
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY
JONAS M. TANANEVICIUS Bendrovės Prezidentas
S. P. TANANEVICIUS, Bendrovės Vedėjas
DENRAŠČIO KAINA:
Metams ..... \$5.00.
Pusei metų ..... 3.00.
Trims mėnesiams ..... 1.75.
Dviem mėnesiams .....
Europoje metams .....

rašykite savo adresą, o gausite pasiūlymą vieną numerį velti.

Taippat užlaikoma Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO.
Rašydamas laiskus ir siųsdami pinigus visados adresuokite šitaip:
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY
3249 SO MORGAN ST.
CHICAGO, ILL.

VINCAS CESNA
ir **J. KIELE**
Veža anglis ir malkas visiem. Per-
krausto žmones ir atlieka visokius
darbus su arkliais.
441 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 7325-W

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems
Lietuvj bei Amerikoje
VIENYBE LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00
pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams;
\$1.25 pusei metų. Anglijoje, Lietuvoje ir
kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m.
Pamalmui vieną num. siunčiam dovanai
Knygų katalogą siunčiam ant pareika-
lavimo dovanai.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

ŽUVŲ RINKA
Šviežiausias žuvis, koisterius,
klemsus, vėžiū, taipgi marina-
votus galima gauti kenes.
Tyraš Cod Liver aliejus ir gyvi vėžiai
ant pardavimo žmonėms ir į krautuves.
Sullivans Vernon Sq. Fish Market

Milžiniška Kostumeriška Kriaučių Dirb-
tuvė ir Drapanų Krautuvė.
Siuvame
vyriskas
ir mote-
riškas
drapanas
J. Vaitkevičia
J. Davidonis
Valome, prosiame, ta'some ir atnaujiname senas. Reinkotus darome ant
užsakymu. Parduodame visokias gatavas drapanas.
Kviečiame brolius ir sessris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes
siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gverntuojame.
Kviečiame visus pas mus lankyti, o užtikrinam, kad busite užganėdinti
J. VAITKEVICIA & CO.,
201 Millbury St., Worcester, Mass.

**Geriausiai Taiso Laikrodė-
lius ir šėip visokius daigtus.**
Linksma butų susipažinti su lietuviais, nes
kalbu lietuviškai.
Kviečiu Atsilankyti Prekės Žemos
A. FRIEDLAND.
146 WATER STREET, WORCESTER, MASS
Skaitykite ir Platinkite "Amerik
Lietuvi".